

POSTANOWIENIE

Dnia 25 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z wniosków K.W. i J.S.
przy uczestnictwie J.S.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 października 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni K. W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 12 września 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności

o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wnioskodawczyni K.W. powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wynikającą z tego, że Sąd Okręgowy, dostrzegając oczywisty błąd Sądu pierwszej instancji, nie podjął działań przewidzianych przepisami w zakresie uchylenia zaskarżonego apelacją postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania lub działań w zakresie uzupełnienia postępowania dowodowego, zgodnie z wnioskami apelacji, w części, w której Sąd pierwszej instancji zanegował konieczność jego prowadzenia.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zakłada, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Oczywiste jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, co skarżący zobligowany jest wykazać (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Zawarty w skardze lakoniczny wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalał przyjąć, by była ona – w przedstawionym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Z materiału sprawy wynikało, że Sąd Okręgowy podzielił stanowisko apelującej, że testament może podlegać kontroli z punktu widzenia zgodności z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.), uznał jednak, że w sprawie nie wykazano okoliczności faktycznych, które mogłyby uzasadniać kolizję między rozrządzeniem testamentowym spadkodawcy, a zasadami współżycia społecznego. Argumenty skarżącej były skupione na zaniechaniu przeprowadzenia postępowania dowodowego, które nie było w tym zakresie prowadzone przed Sądem pierwszej instancji ze względu na jego odmienne merytoryczne stanowisko co do możliwości

oceny testamentu w świetle art. 58 § 2 k.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazano jednak żadnych konkretnych dowodów, których przeprowadzenia bezskutecznie żądała skarżąca, a które mogłyby mieć znaczenie z punktu widzenia podstawy rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w płaszczyźnie art. 58 § 2 k.c., ani też żadnego innego konkretnego materiału dowodowego lub faktycznego, który zostałby pominięty w tym zakresie przez Sąd Okręgowy.

Podkreślenia wymagało w tym kontekście, że na etapie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy bada jedynie – na co wielokrotnie wskazywano w judykaturze – przyczyny kasacyjne i ich uzasadnienie. Podstawy kasacyjne i objęte nimi zarzuty kasacyjne stanowią odrębny konstrukcyjnie element skargi kasacyjnej (por. art. 398⁴ § 1 pkt 2 i art. 398⁴ § 2 k.p.c.), który może podlegać ocenie dopiero po pozytywnym przesądzeniu, że skarga kasacyjna spełnia przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania. Nie jest w konsekwencji rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie przyczyn kasacyjnych w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, jeżeli skarżący zaniechał ich przedstawienia we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, niepubl., i z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl.).

W tym stanie rzeczy nie można było uznać, by skarżąca wykazała, że zaskarżone postanowienie jest wadliwe, a tym bardziej, że jest ono wadliwe w stopniu ewidentnym i widocznym już *prima vista*, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Ubocznie należało zauważyć, że Sąd Okręgowy odniósł się do twierdzeń skarżącej o sprzeczności testamentu z zasadami współżycia społecznego i dokonał ich merytorycznej oceny, uwzględnivszy także argumenty dotyczące okoliczności nabycia lokalu przez spadkodawcę w związku z dokonaniem darowizny i zrzeczeniem się spadku po matce na rzecz spadkodawcy. Sąd Okręgowy nie pominął zatem tych twierdzeń, a jedynie uznał, że nie są one wystarczające do uzasadnienia stwierdzenia nieważności testamentu. W skardze kasacyjnej

nie sformułowano żadnych zarzutów naruszenia prawa materialnego, które pozwalałyby poddać tę ocenę kognicji Sądu Najwyższego (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

as]

aj